

KINDERCENTRUM
De Hovenier

Pedagogisch beleidsplan KDV

Mini's en Midi 's

Voorwoord

Voor u ligt het Sociaal Pedagogisch beleid, dat is geschreven in het kader van het starten van Kindercentrum “de Hovenier”. Dit pedagogisch beleidsplan dient als interne leidraad voor het werk van Kindercentrum “de Hovenier”.

Het pedagogisch beleid geeft de stand van zaken weer voor het oprichten van kinderopvang de Hovenier”. De werkwijze zal in de komende jaren verder worden ontwikkeld en aangepast aan de wensen/behoefte van onze klanten die een beroep op ons gaan doen en de factoren (van buitenaf) die doorslaggevend zijn voor het bestaansrecht van de organisatie.

Tiel, 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	3
Hoofdstuk 1. Doelstelling en visie	5
1.1 Doelstelling en visie van de organisatie.....	5
1.2 Algemene visie op de ontwikkeling van de organisatie	5
1.3 Algemene visie op opvoeden van de organisatie	5
1.4 Algemene visie op de kinderopvang.....	6
Hoofdstuk 2. Locatie 'Kindercentrum De Hovenier'	7
Kindercentrum De Hovenier.....	7
Hoofdstuk 3. Kinderopvang de Hovenier'	8
3.1 Kindercentrum de Hovenier	8
3.2 Groepssamenstelling/aantal pedagogisch medewerker per groep.....	8
3.3 Het personeel	8
3.4 De stagiaires	9
3.5 Achterwacht	9
3.6 Vierogen principe.....	9
3.7 Aanmelding en plaatsing	9
3.8 Wachtlijst	9
3.9 Beleid extra dagdelen.....	10
3.10 Leidster-kind Ratio.....	10
3.11 3 uurs regeling.....	10
3.12 Wenperiode	11
3.13 Verzekering.....	11
3.14 Berekening uren	11
Hoofdstuk 4. Ouders	12
4.1 Communicatie.....	12
4.2 Signalering en observatie	12
4.3 Klachten en Oudercommissie.....	13

4.4 Privacy	13
4.5 Overleg met scholen en andere organisaties	14
Hoofdstuk 5. Pedagogische basisdoelen	15
5.1 Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.....	15
5.2 Gelegenheid geven tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties	16
5.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties	17
5.4 Kinderen gelegenheid bieden om normen en waarden eigen te maken.....	18
Hoofdstuk 6. Verzorging en opvoeding	20
6.1 Regels.....	20
6.2 Straffen en belonen	20
6.3 Zelfredzaamheid	20
6.4 Spel en speelgoed	20
6.5 Dagindeling KDV	21
6.6 Beleid baby's/ dagindeling.....	22
6.7 Veiligheid binnen- en buiten ruimte	22
<i>buitenspelen</i>	22
6.8 Inrichting ruimte en speelmateriaal.....	23
<i>De bewuste inrichting en speelmateriaal</i>	23
<i>Keuze om wel of niet mee te doen aan activiteiten/ zelf kiezen van activiteiten of speelmateriaal</i>	23
<i>De rol van de pedagogische mede bij activiteiten</i>	23
6.9 Privacy	24
6.10 Feesten.....	24
6.11 Hygiëne.....	24
6.12 Ziekten.....	24
6.13 Strippenkaart.....	24
6.14 Samenvoegen BSO en KDV.....	25
6.15 Combinatiegroep dagopvang/voor- en naschoolse opvang.....	25
6.16 Mentorschap.....	26
6.17 Stagiaire/ vrijwilliger.....	28

Hoofdstuk 1. Doelstelling en visie

1.1 Doelstelling en visie van de organisatie

Het bieden van een professionele kinderopvang in een huiselijke en warme sfeer. Wij willen hierbij de kinderen een veilige en geborgen plaats bieden. Tevens willen wij de mogelijkheid bieden om kinderen op diverse ontwikkelingsaspecten te laten ontplooiën en relaties aan te gaan met andere kinderen. Hiernaast is educatie ook een punt waar we heel veel aandacht aan geven. Dit wordt uitgevoerd door professionals die alle nodige competenties en vaardigheden bezitten.

1.2 Algemene visie op de ontwikkeling van de organisatie

Elk kind is in onze ogen 'uniek' en komt als 'individu' op de wereld. De levensloop/het verhaal van het kind begint in de buik van de moeder. Indrukken en ervaringen die zijn opgedaan tijdens de zwangerschap, het milieu waarin het kind ter wereld komt, karaktereigenschappen, het feit of het kind een jongen of een meisje is en zo kunnen we nog veel meer dingen benoemen over het bestaan van een kind of te wel individu. Dit alles heeft invloed op de verdere ontwikkeling van het kind in zijn/haar leven. Een kind heeft een geborgen en liefdevolle omgeving nodig om zich veilig en vertrouwd te voelen. Ouders hebben in de eerste levensjaren van een kind veel invloed op de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. De eerste jaren worden beschouwd als de belangrijkste jaren waarin een kind wordt gevormd en zijn bagage meekrijgt voor zijn/haar verdere leven. Daarom is het van groot belang dat het kind zich veilig en vertrouwd voelt. Om een veilige en vertrouwde omgeving voor het kind te creëren is een liefdevolle, geborgen en respectvolle omgeving in onze ogen noodzakelijk. Een omgeving waarin een kind, kind mag zijn, waarin zijn eigenheid gerespecteerd wordt en waarin hij ook serieus wordt genomen. Wanneer de genoemde aspecten voor oog worden gehouden, kan het kind de wereld om zich heen ontdekken en zich ontwikkelen tot een stabiel en zelfstandig individu.

De ontwikkeling van een kind verloopt tussen wat hij/zij meekrijgt (aanleg) en de ervaringen/vaardigheden die de omgeving hem/haar biedt. Er is een wisselwerking tussen deze twee. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en tempo.

1.3 Algemene visie op opvoeden van de organisatie

Onder opvoeding verstaan wij de begeleiding van een kind tot zelfstandigheid en volwassenheid. Een kind leert veel door te zien en doen (spelenderwijs). Bij het handelen en/of negeren bij negatief gedrag en aandacht zijn er ook grenzen gesteld, vooral om de veiligheid van het kind te waarborgen en leef- en gedrag regels van de omgeving mee te geven/aan te leren. Vanuit onze visie is het beste negeren en/of corrigeren door met het kind te praten en uitleggen wat het met een ander kan doen.

Onze visie is dat een kind duidelijkheid nodig heeft. Duidelijkheid creëert houvast voor het kind. Het kind weet bijvoorbeeld wat hij/zij wel en niet mag, want als opvoeder heb je ook een voorbeeldfunctie. Wij gaan ervan uit dat een kind leert door positieve aandacht. Wij proberen een kind dan ook zoveel mogelijk positieve aandacht te geven en positief gedrag te belonen. Men kan bij duidelijkheid denken aan een gestructureerde dagindeling. Kinderen hebben regels nodig. Zo weten ze ook waar ze aan toe zijn, het geeft hun houvast en daardoor kan je ze als opvoeder veiligheid en vertrouwen bieden. Belangrijk is hierbij dat je als opvoeder consequent kan zijn. Natuurlijk kan je uitzonderingen maken, maar wanneer kinderen een bepaalde leeftijd bereiken, dan begint de eerste machtsstrijd. Belangrijk is dat je als opvoeder weet dat je consequent bent en laat nee ook echt nee zijn. De regels hebben veelal betrekking op het aanleren van een goede omgangsvorm, op de omgeving en veiligheid. Kinderen hebben ook bepaalde vrijheid nodig en recht op privacy.

1.4 Algemene visie op kinderopvang

De ouders zijn de eerstverantwoordelijken in de opvoeding van het kind. Een kind dat bij een kinderopvang komt, maakt deel uit van meerdere opvoedingssituaties. Het kind krijgt zo ook de gelegenheid om meerdere gehechtheidrelaties aan te gaan zowel met de leidsters als met de kinderen.

Hierdoor verloopt sociale ontwikkeling vaak voorspoedig, omdat een kind al vroeg rekening leert te houden met andere kinderen en reageert op de gebeurtenissen in zijn/haar omgeving. De opvoeding in de kinderopvang is een aanvulling op de opvoeding thuis. Belangrijk is dat je als opvoeder een situatie kan creëren waarin het kind zich optimaal kan ontwikkelen. Dit kan door middel van het besteden van aandacht aan verschillende ontwikkelingsgebieden.

Hierbij is het belangrijk dat het spelmateriaal afgestemd wordt op de leeftijden, het ontwikkelingsniveau, de inrichting van de ruimte, meubilair etc. De vaardigheden van de opvoeders zijn onder andere: het bieden van spelmateriaal, alert zijn op de veiligheid en hygiëne, stimuleren van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid, actief luisteren naar het kind spelen een doorslaggevende rol voor de ontwikkeling, het bewust worden van de werkelijke achterliggende gedachte van het kind en inleven in hun belevingswereld. Het meest belangrijk is dat de opvoeder aandacht besteed aan het benoemen van zijn/haar eigen acties en onderbouwing hiervan, zodat kinderen weten waar ze aan toe zijn en ook de taalontwikkeling wordt gestimuleerd. De initiatieven van het kind worden eveneens door middel van taal ontvangen door de opvoeders. Het kind de ruimte geven om zich te kunnen uiten en als opvoeder hier op de juiste manier op in te gaan.

Hoofdstuk 2. Locatie 'Kindercentrum de Hovenier'

Kindercentrum de Hovenier

Kindercentrum de Hovenier is gevestigd vlakbij het centrum (Tiel Oost) aan de Bakkerstraat 12 te Tiel. In de naaste omgeving zijn diverse scholen, woon- en speelgelegenheden te vinden. Vanuit de buurtbewoners is er vraag naar een opvanggelegenheid waar ze hun kinderen kunnen onderbrengen. De wijk Tiel Oost is in ontwikkeling en een meerderheid van de bewoners (werkende) vestigt zich in de desbetreffende wijk.

Hoofdstuk 3. Kindercentrum de Hovenier

3.1 kindercentrum de Hovenier

Kindercentrum de Hovenier is gevestigd in het centrum te Tiel. De opvang van de kinderen vindt plaats aan de Bakkerstraat 12 te Tiel. Om onze diensten ten behoeve van veiligheid en gezondheid te waarborgen is het van belang dat wij ons houden aan de richtlijnen en de regels wet Kinderopvang. In het pand zijn er ruimtes gecreëerd voor de kinderopvang (0 tot 4 jaar)). Ook is er voor de kinderen die nog een 'middagdutje' nodig hebben een slaapruijnte zowel voor de baby's als voor de dreumesen. De KDV heeft zowel een binnenspeelruimte als een buitenspeelruimte. De begeleiding aan de kinderen worden door gediplomeerde en ervaren pedagogisch medewerkers gegeven. Na sluitingstijd wordt het pand grondig schoongemaakt. Daarbij wordt er gewerkt met wekelijkse schoonmaakschema's.

3.2 Groepssamenstelling/aantal pedagogisch medewerker per groep

De groepssamenstelling van de kinderopvang bestaat uit twee stamgroepen van maximaal 16 kinderen. In de kinderopvang krijgen kinderen begeleiding van 4 pedagogisch medewerkers (eventueel met een stagiaire). Elke groep heeft zijn eigen vaste medewerkers, zodat deze binding hebben met de kinderen en ouders. Er wordt tevens gebruik gemaakt van de leidster-kind ratio om het juiste aantal medewerkers in de groep in te zetten.

Kinderopvang werkt met 2 stamgroepen over 2 leeftijdscategorieën (horizontale groepen).

Mini's 0-2 jaar

Midi 's 2 - 4 jaar

Opendeurenbeleid

De kinderopvang kent meerdere ruimtes en maakt gebruik van een opendeurbeleid. Op de kinderopvang wordt open gewerkt. Dit houdt in dat de kinderen de ruimte hebben om overal, in de eigen leeftijdscategorie of algemene ruimtes, te spelen waar ze willen en met wie ze willen. De ruimte waar de stamgroepen zich bevinden en de grote hal is zo ingericht dat alle leeftijden hier een uitdaging kunnen vinden voor hun spel.

Op de rustige dagen worden de kinderen van de 2 stamgroepen samengevoegd omdat de groepen te klein zijn.

3.3 Het personeel

De kwaliteit van het personeel is een voorwaarde om ontwikkelingsmogelijkheden te scheppen en verzorging te bieden voor zowel het individuele kind als de groep in het geheel.

Wij stellen personeel aan dat voldoet aan de functie-eisen van de CAO Kinderopvang. Alle werknemers zijn in het bezit van een VOG-verklaring. Bij de aanstelling van medewerkers letten wij meer op kennis en vaardigheden m.b.t. inzicht in groepsprocessen, kennis van ontwikkelingsfase, communicatieve vaardigheden, creativiteit, flexibiliteit en enthousiasme voor het werken met kinderen.

Het personeel wordt op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen door middel van teambijeenkomsten en dagelijkse overlegmomenten. In de dagelijkse overlegmomenten komen zaken als contact met ouders, samenwerking met collega's, planning van activiteiten, kind besprekingen aan bod. Voor een goede samenwerking zijn continuïteit en duidelijke taakverdeling een vereiste.

De werktijden worden zodanig ingedeeld dat er voldoende personeel aanwezig is. De medewerkers worden tijdens ziekte of vakantie vervangen door een collega of vaste invalkracht. We maken zoveel mogelijk gebruik van vaste collega's.

3.4 De stagiaires

Het is mogelijk dat er op de opvang stagiaires werkzaam zijn. Stagiaires zijn altijd boventallig op een groep en worden in staat gesteld om werkervaring op te doen. Stagiaires die een gerichte opleiding MBO Pedagogisch Werk (PW) volgen, in het bezit zijn van VOG-verklaring en minimaal 3 aaneengesloten maanden beschikbaar zijn worden toegelaten.

3.5 Achterwacht

De eigenaren mw. G. Kulekci en mw. A. Odabas zijn aanwezig bij noodgevallen en calamiteiten. De eigenaar beschikt over een pedagogische werk- en opleidingsachtergrond die de privacyregels binnen de instelling waarborgt en een vertrouwd persoon is voor de ouders en kinderen. Tevens beschikt de eigenaar over een BHV Certificaat. De eigenaar is altijd aanwezig en toezichhoudend. De eigenaren zijn tevens leidinggevend. Bij het openen van het kinderdagverblijf zal altijd 1 leidster en een leidinggevende aanwezig zijn. Dit geldt ook voor het afsluiten. Voor het geval zich een calamiteit voor doet zijn er dus op elk moment van de dag minimaal twee leidsters (of een leidinggevende en een leidster) aanwezig.

Mocht er een van de (minimaal) twee aanwezigen uitvallen, dan springt de andere leidinggevende dus bij. Dit gebeurt uiteraard ook als er extra hulp nodig is. Mocht er zich iets ernstigs voordoen en twee of drie leidsters tegelijk ziek worden en de leidinggevende is er niet, dan is deze wel altijd bereikbaar en binnen tien minuten aanwezig op de locatie. Als de leidinggevende met vakantie is of verhinderd dan draagt zij de achterwachtregeling over aan de andere leidinggevende. Zij kan ook binnen redelijke tijd aanwezig zijn. Vervolgens is er ook een vrijwilliger die op loopafstand van de opvang woont die in enkele minuten aanwezig kan zijn in het geval van extra calamiteiten. Deze beschikt over de VOG. De telefoonnummers van de achterwacht zijn bekend bij de medewerkers.

3.6 Vierogen principe

Het vierogen principe betekent dat altijd iemand moet mee kunnen kijken of mee kunnen luisteren op de groep. Een leidster mag dus nooit alleen op de groep staan zonder een extra paar ogen of een extra paar oren. Dit is ingevoerd om de veiligheid van kinderen te waarborgen. Wij dienen rekening te houden met de voorspelbaarheid, mogelijkheid en frequentie waarin een pedagogisch medewerker alleen op de groep is. Daarnaast is het belangrijk dat de uitvoering van dit principe pedagogisch verantwoord is. In de praktijk zullen de leidsters bijna nooit alleen op de groep staan. Elke groep heeft een raam naast de deur waar een leidinggevende of een andere leidster doorheen kan kijken. Wanneer een leidster echt alleen is in het gebouw is dan kan er ten alle tijden ook meegekeken worden via de camera, zie camera protocol. Wanneer een beroepskracht naar buiten gaat met een paar kinderen gaat altijd een stagiaire mee. De achtergebleven beroepskracht kan onaangekondigd gezien worden door de leidinggevende en of een andere leidster in de locatie door de ramen naast de deuren.

3.7 Aanmelding en plaatsing

Bij de aanmelding krijgen de ouders/verzorgers alle relevante informatie, betreft de kinderopvang. Het intakegesprek wordt door middel van een inschrijfformulier gehouden. Tevens wordt er een afspraak gemaakt om een kijkje te komen nemen, zodat de ouders de sfeer kunnen proeven. Tijdens het bezoek krijgen de ouders ook een rondleiding binnen het gebouw. Ook wordt hen enige informatie over de opvang gegeven o.a. werkwijze, de groepen, spelmateriaal, warme maaltijden, slaaptijden, huisregels, omgangsregels, activiteiten (eventueel thema's). De ouder wordt in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen over de zojuist genoemde punten. Nadat het aanmeldingsformulier door de ouder is ingevuld en aan ons is overhandigd, kunnen we kijken naar de verdere stappen en mogelijkheden om de plaatsing van het kind waar te maken. De gegevens van het kind worden ook geregistreerd in ons systeem en een klantendossier wordt aangemaakt.

3.8 Wachtlijst

In geval van een wachtlijst ziet de volgorde van plaatsing er als volgt uit:

- Uitbreiding van uren van kinderen die de opvang reeds bezoeken
- Een broertje of een zusje van een kind dat de opvang bezoekt
- Nieuwe aanmeldingen in volgorde van binnenkomst

3.9 Beleid extra dagdelen

Het beleid ten aanzien van het gebruik maken van de KDV gedurende extra dagdelen. Extra opvang is mogelijk als er ruimte is in de groep en er geen extra inzet van personeel nodig is. De pedagogisch medewerker van de KDV kijkt samen met ouders of deze extra opvang mogelijk is op de groep. Extra dagdelen worden aangevraagd via het formulier 'Aanvraag extra opvang'. Voor het formulier vraag ernaar bij de groepsleiding.

3.10 Leidster-kind Ratio

De verhouding tussen het aantal leidsters en het aantal feitelijk gelijktijdig aanwezige kinderen in de groep bedraagt tenminste:

- 1 beroepskracht per 4 aanwezige kinderen tot 1 jaar
- 1 beroepskracht per 5 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar
- 1 beroepskracht per 6 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar
- 1 beroepskracht per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar

Bij kinderen van verschillende leeftijden in één groep wordt het rekenkundige gemiddelde berekend.

Voor verdere informatie verwijzen wij naar de volgende link <https://www.1ratio.nl/bkr/#/>

3.11 3 uren regeling

Bij tien aaneengesloten openingsuren mogen de beroepskrachten maximaal 3 uur per dag alleen staan op de groep met een kind aantal boven het wettelijk vastgesteld kind ratio. De Wet Kinderopvang staat toe dat er op vastgestelde momenten minder beroepskrachten aanwezig zijn. Minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten wordt ingezet wanneer er tijdelijk wordt afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio.

Het is per januari 2018 wettelijk verplicht hier duidelijk inzicht in te geven. Kindercentrum de Hovenier probeert alleen gebruik te maken van de 3 uren-regeling als het in de praktijk echt werkbaar is. We willen niet dat kinderen onder deze regeling te lijden hebben. Dus wanneer het voor het werken prettiger is om met meer pedagogisch medewerkers te zijn, wordt dit ook gedaan. In de uren dat de pedagogische medewerker alleen op de groep staat tijdens de 3 urenregeling, is er altijd een leidinggevende op locatie. Waar mogelijk wordt gekeken naar inzet van stagiaires.

Wij geven als volgt invulling aan de 3 uren regeling;

De vroege dienst begint om 7.00 en vangt de eerste 2 uur de kinderen op. De kinderen komen over de twee uur druppelsgewijs binnen. Door het vastleggen van de tijden dat de kinderen worden gebracht krijgen wij een juiste indicatie van het kind aantal en weten wij dat het eerste uur de wettelijke kind-ratio niet wordt overschreden.

Mocht tussen 08.00 uur en 9.00 uur het kind aantal boven de kind ratio zijn dan mag de pedagogisch medewerker volgens de drie-uurregeling 1 uur alleen op de groep staan.

De late dienst zal zich om 9.00 uur bijvoegen en de rest van de dag de kinderen opvangen tot 1 uur voor sluitingstijd. Ook dan mag er van het kind ratio afgeweken worden en mogen de pedagogisch medewerkers volgens de drie-uurregeling alleen op de groep staan.

Ook in de pauze tijden tussen 12.00 uur en 13.00 uur mogen de pedagogisch medewerkers volgens de drie-uursregeling alleen op de groep staan.

De tijden waar wij mogelijk afwijken van de wettelijke kind ratio ten aanzien van de drie-uursregeling zijn in ons geval:

tussen 8.00 uur en 9.00 uur
tussen 12.00 uur en 13:00 uur
tussen 17.00 uur en 18.00 uur

Het rooster ziet er van maandag t/m vrijdag als volgt uit;

Vroege dienst: van 7.00 uur tot 17.00. Mogelijke afwijking van kind ratio maar binnen de drie-uursregeling van 8.00 uur tot 9.00 uur en van 12.00 uur tot 13:00 uur (pauze tijd)

Late dienst: van 9.00 uur tot 19.00. Mogelijke afwijking van kind ratio maar binnen de drie-uursregeling van 17.00 uur tot 18.00 uur en van 12.00 uur tot 13:00 uur (pauze tijd)

Vanaf 1 januari 2019 kunnen de uren die afgeweken worden van de BKR op de dagen van de week verschillen, maar de afwijkende inzet kan niet per week verschillen.

3.12 Wenperiode

Voordat een kind daadwerkelijk bij ons wordt geplaatst, vindt er een intakegesprek plaats. Tijdens het gesprek worden er afspraken gemaakt over de begeleiding en verzorging van het kind. Er wordt een wenperiode met de ouder afgesproken. Afhankelijk van het kind kan de duur en de frequentie hiervan variëren. Ook krijgen de ouders de mogelijkheid om een keer mee te draaien.

In overleg met ouders worden afspraken gemaakt over het wennen op Kindercentrum de Hovenier. Meestal wordt een opbouw afgesproken om kinderen goed te laten wennen. Wendagen (maximaal 2) worden niet in rekening gebracht, meestal hanteren we de volgende opbouw in de 2 weken voor het starten van de opvang:

Dag 1: 2 uur

Dag 2: 4 uur

Altijd wordt het brengen en halen voor de eerste keren op een rustig moment gepland. Zo is er ruim tijd voor overdracht en evaluatie over hoe de opvang is verlopen. De leidsters observeren het kind nauwlettend en sluiten zoveel mogelijk aan bij de wensen van de ouders.

3.13 Verzekering

De kinderopvang is verplicht een W.A. en een ongevallenverzekering af te sluiten.

3.14 Berekening uren

In de overeenkomst die wij met de ouders afsluiten wordt er een berekening gemaakt van het aantal uren opvang dat per week nodig is. Hiervan krijgen de ouders maandelijks een factuur. Per kwartaal worden deze uren berekend.

Hoofdstuk 4. Ouders

4.1 Communicatie

Kindercentrum de Hovenier vindt het contact met ouders erg belangrijk, vooral voor het ontwikkelen van een vertrouwensband. De ouders moeten zich goed voelen en gemakkelijk binnen kunnen stappen.

Buiten het kennismakings- en intakegesprek vinden er regelmatig gesprekken plaats tussen de leidsters en ouders. Er vindt na de plaatsing van het kind ongeveer na 6 weken een evaluatiegesprek plaats. Daarnaast zijn er jaarlijks afstemmingsgesprekken (ouderavonden) tussen de leidsters en ouders. Natuurlijk zijn de breng en ophaalmomenten van de kinderen de gelegenheid om goede contacten met ouders te leggen en onderhouden. Door met elkaar een kopje koffie of thee te drinken, de dag met de ouders te starten, door te nemen en informatie uit te wisselen, wordt er een goede overdracht en sterke band gerealiseerd. Ook worden er van kinderen (o.a. babygroep) een dossier bijgehouden, waarin de leidsters regelmatig een verslag van de kinderen zullen vastleggen. Bij overdracht wordt dit ook mondeling toegelicht aan de ouders.

Uiteraard is er altijd gelegenheid om een gesprek met de leidsters aan te gaan om bijvoorbeeld zorgen en/of bijzonderheden uit te spreken. Wij geven de ouders graag de ruimte/tijd om hun zorgen uit te spreken en kijken tevens ook samen met de ouders naar oplossingen om de zorgen te verhelpen.

4.2 Signalering en observatie

Als een kind de kinderopvang bezoekt, is er altijd sprake van observatie. Om de ontwikkeling van de kinderen goed bij te houden, worden alle kinderen goed geobserveerd. Bij de observatie wordt er voornamelijk gekeken naar de volgende ontwikkelingsgebieden:

Sociaal-emotioneel gedrag, (zelf)redzaamheid, speelleergedrag, taalontwikkeling, moedertaal, taalontwikkeling NT 2, motoriek en ouders.

Bij het observeren van de individuele ontwikkeling en welbevinden van de kinderen maken we gebruik van observatie – instrumenten. Wij gebruiken de observatietechnieken van Piramide. Daarnaast worden de resultaten in het groepsoverleg van pedagogisch leidsters en de houder besproken. Dagelijks hebben de pedagogisch medewerkers nauwe contacten en voeren ze overleggen over de kinderen. Als de pedagogische leidsters vermoeden dat er iets aan de hand is, observeren we eerst gericht het kind om vervolgens het probleem met de ouders te bespreken. Er wordt met de ouders besproken of ze de problemen herkennen en welke stappen ondernomen worden. Wij proberen aan alle kinderen ondersteuning te bieden die het nodig hebben. Dit doen we niet alleen. We werken samen met zorgpartners in de wijk. Ons uitgangspunt is dat we alles in overleg doen met ouders. De ouders kennen hun kind het beste. In het kader van een goede zorg, hanteren en werken we met een stappenplan (plan van aanpak).

Stappenplan om zorgvragen van het kind/ouder samen op te pakken:

- De pedagogisch medewerker overlegt zorgsignalen met haar collega's/houder.
- De pedagogisch medewerker/houder communiceert altijd open met de ouders bij een zorgvraag van een kind o.a. informatie uitwisselen, motiveren tot (vrijwillig)hulp, verwijzen, terugkoppelen.
- De pedagogisch medewerker/houder gaat zorgvuldig om met privacygevoelige informatie.
- De pedagogisch medewerker/houder voert individuele of groepsgerichte observaties uit.
- De pedagogisch medewerker maakt in overleg met ouders een plan van aanpak op basis van observaties.
- De pedagogisch medewerker adviseert met betrekking tot de ontwikkeling van kinderen.
- De pedagogisch medewerker motiveert bij de aanpak rond de zorg van een kind.
- Onderhoudt contacten met zorginstellingen/ketenpartners (informatie uitwisselen, verwijzen, terugkoppelen).
- De houder/pedagogisch medewerker maakt afspraken met ouders, en ketenpartners over zorgkinderen en bewaakt deze.

Dit alles zal een bijdrage leveren aan het optimaliseren van de opvang voor kinderen met een zorgvraag, waarbij het welbevinden van het kind centraal staat.

Bij vermoeden van mishandeling of misbruik geldt een ander plan van aanpak (zie protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling). Alle communicatie en handelingen met betrekking tot de genoemde zorgvragen en stappen worden schriftelijk vastgelegd zodat te allen tijde inzichtelijk is welke stappen er zijn ondernomen in het traject. De ouders worden altijd vooraf om toestemming gevraagd voor het opvragen van gegevens.

Als het kind vanuit de kinderopvang doorstroomt naar een basisschool, vindt er een overdracht plaats met de leerkracht van de basisschool. In het overdrachtsformulier staat de ontwikkeling van het kind beschreven. De leraar is op deze manier op de hoogte van de vaardigheden van het kind. Ook weet hij wie het kind op het kinderdagverblijf heeft begeleid en kan er eventueel een terugkoppeling plaatsvinden. Het overdrachtsformulier wordt met de toestemming van de ouders doorgestuurd naar de basisschool waar het kind heen gaat.

Wij vinden het belangrijk dat we het samen doen, dat is ons uitgangspunt. In alles wat we doen proberen we de leefwereld waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, buurt en school. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen.

4.3 Klachten en Oudercommissie

Wij hopen dat de periode dat ouders en kind bij ons komen fijn en plezierig verlopen. Toch kan het gebeuren dat de ouders een klacht hebben. Wij nemen een klacht serieus en proberen er indien mogelijk samen een oplossing voor te vinden. Er is tevens een klachtenformulier aanwezig op de locatie. Mocht het onverhoopt zover komen dat er een klacht is die wij gezamenlijk niet meer kunnen oplossen, dan zijn wij sinds mei 2017 aangesloten bij Stichting geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen. De uitwerking staat hieronder beschreven.

Kindercentrum de Hovenier heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders. Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkene. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Afhankelijk van de klacht kan deze worden ingediend bij de klachtenfunctionaris mevrouw G. Kulekci. Zij is te bereiken per email: g.kulekci@kcdehovenier.nl. Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend.

Mocht een interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en Mediation bij Klachtenloket Kinderopvang, gevestigd in Den Haag. www.klachtenloket-kinderopvang.nl of aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl. In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie. Het reglement van de Geschillencommissie vindt u hier <https://www.degeschillencommissie.nl/media/2212/knd-reglement.pdf>.

1. Voortraject klacht

Als een ouder een klacht heeft gaat de organisatie ervan uit dat deze zo spoedig mogelijk met de betrokkene besproken wordt. Het aanspreekpunt is daarmee in beginsel de medewerker op de groep. Mocht dit niet leiden tot een oplossing, dan kan de klacht worden besproken met de klachtenfunctionaris mevrouw G. Kulekci. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een klacht ingediend worden.

2. Indienen klacht

2.1 Een klacht dient schriftelijk te worden ingediend. Zie klachtenformulier. (De klacht dient binnen een redelijke termijn na ontstaan van de klacht ingediend te zijn, waarbij 2 maanden als redelijk wordt gezien.) De klacht wordt voorzien van dagtekening, naam en adres van de klager, eventueel de naam van de medewerker op wie de klacht betrekking heeft, de locatie en de groep, plus een omschrijving van de klacht.

2.2 Mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen, dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. Deze klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten.

3. Behandeling klacht

3.1 De klachtenfunctionaris draagt zorg voor de inhoudelijke behandeling en registratie van de klacht.

3.2 De klachtenfunctionaris bevestigt schriftelijk de ontvangst van de klacht aan de ouder.

3.3 De klachtenfunctionaris houdt de klager op de hoogte van de voortgang van de behandeling van de klacht.

3.4 Afhankelijk van de aard en inhoud van de klacht wordt een onderzoek ingesteld.

3.5 Indien de klacht gedragingen van een medewerker betreft, wordt deze medewerker in de gelegenheid gesteld mondeling of schriftelijk te reageren.

3.6 De klachtenfunctionaris bewaakt de procedure en termijn van afhandeling. De klacht wordt zo spoedig mogelijk afgehandeld, tenzij er omstandigheden zijn die dit belemmeren.

In dat geval brengt de klachtenfunctionaris de klager hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte. De klacht wordt in ieder geval binnen een termijn van 6 weken afgehandeld.

3.7 De klager ontvangt een schriftelijk en gemotiveerd oordeel over de klacht, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen zijn gerealiseerd.

4. Externe klachtafhandeling

4.1 Indien interne klachtafhandeling niet leidt tot een bevredigende oplossing of uitkomst, heeft de ouder de mogelijkheid zich te wenden tot het Klachtenloket Kinderopvang of de Geschillencommissie.

4.2 De ouder kan zich rechtstreeks wenden tot de Geschillencommissie indien van de ouder redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat hij onder de gegeven omstandigheden een klacht bij de houder indient.

4.3 Ook als de klacht niet binnen zes weken tot afhandeling heeft geleid, kan de klacht worden voorgelegd aan de Geschillencommissie.

4.4 De klacht dient binnen 12 maanden, na het indienen van de klacht bij *organisatie*, aanhangig gemaakt te zijn bij de Geschillencommissie.

4.4 Privacy

De privacy van de ouders wordt gewaarborgd. De pedagogisch medewerkers hebben een geheimhoudingsplicht. Hetgeen wat de ouders aangeven omtrent hun kinderen wordt privé gehouden. Bij bijzondere gevallen onder andere kindermishandeling en verwaarlozing zal er met de ouders besproken worden en daarna externe contacten (o.a. AMK, consultatiebureau, Veilig Thuis)

benaderd worden.

4.5 Overleg met scholen en andere organisaties

Kindercentrum de Hovenier heeft de eerste stap genomen om contact te leggen met de basisscholen in de woonomgeving. Het eerste contact heeft plaatsgevonden. Bij start zal de kinderopvang samenwerken met basisscholen en andere organisaties, bijvoorbeeld bibliotheken, sportscholen, dansscholen, kinderfysio en logopedie.

Naast onze samenwerking met de bovenbeschreven organisaties zullen er in de toekomst themabijeenkomsten, ouder-kind activiteiten georganiseerd die gericht zijn op de opvoeding, veiligheid en kind en ouderrelatie.

Hoofdstuk 5. Pedagogische basisdoelen

5.1 Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

De basis van al het handelen van onze leidsters is het bieden van een gevoel van veiligheid aan een kind. Hierbij is een vertrouwensrelatie met de leidsters onmisbaar. Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige basis durven en kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Persoonlijk contact met de leidsters, een vertrouwde omgeving en de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel. Kinderen zullen vanuit een veilig gevoel op allerlei ontwikkelingsgebieden zich meer ontwikkelen en de omgeving ontdekken. In de praktijk betekent dit dat:

- Wij proberen de kinderen te begrijpen door ons te verplaatsen in hun belevingswereld. Belangrijk is dat de leidsters aandacht besteden aan het kind door de kinderen goed te leren kennen en hun eigenaardigheden, interessegebieden en ontwikkelingsgebieden in beeld te hebben. Op deze manier spelen wij in op hun behoeftes en bieden gerichte activiteiten.
- Wij benaderen het kind met een open en liefdevolle houding. We passen onze houding aan de kinderen tijdens het communiceren zodat we op ooghoogte zijn en laten de kinderen altijd uitpraten. Dit gebeurt door middel van een actieve luisterhouding, taalafstemming, rustige stemtoon en open houding. Met als doel achterhalen wat het kind wil vertellen. Dit gaat zowel verbaal als non-verbaal.
- Wij werken met vaste leidsters op vaste dagen. Zo kunnen wij ervoor zorgen dat er altijd een bekend en vertrouwd gezicht is voor het kind.
- Zolang een kind nog slaapt bij ons proberen wij hen zoveel mogelijk in een vast bedje te laten slapen in de slaapruiimte. Ze slapen dan met een eigen knuffel en/of speentje van thuis.
- Wij vinden een zorgvuldige samenwerking met de ouders zeer belangrijk. Tijdens de breng- en haalmomenten besteden wij veel aandacht aan een goede overdracht.
- Er is een vast dagritme dat dagelijks terugkomt. Om houvast en duidelijkheid richting het kind en ouder te bieden.
- Kinderen leren delen en op de beurt te wachten. Dit gebeurt constant door omgangsregels te benoemen en saamhorigheid binnen de groep te creëren.
- Leren vriendschappen te sluiten met andere kinderen. Door dagelijkse activiteiten en groepsgesprekken met kinderen aan te gaan. Deze dragen zorg voor de interactie in de groep en de persoonlijke ontwikkeling van de kinderen.
- Kinderen leren toenadering te zoeken naar de leidsters. De open- en betrokkenheid van de leidster is hierbij van groot belang. De leidsters geven een vertrouwd en veilig gevoel, zodat de kinderen zich op hun gemak voelen en met plezier naar de opvang gaan.
- Kinderen betrekken bij de groepsactiviteiten onder leiding van de leidsters. De leidsters zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse dag activiteiten. Dit wordt gedaan door een dagritme aan te houden en ook vooraf achterhalen welke activiteiten zij in samenspraak met de kinderen kunnen uitvoeren. Hierbij speelt gehoor geven aan het kind en wensen een belangrijke rol.
- Leren kinderen duidelijk te maken hoe het kind zich voelt vb. kind wordt geslagen en het kind laten zeggen; 'ik vind het niet leuk' en/of 'ik ben boos'. Door goed te luisteren naar het kind en gesprekstechnieken (samenvatten, luisteren, doorvragen en empathie tonen) toe te passen.

- Elk kind moet zich tijdens de opvang vrij genoeg voelen om zijn/haar emoties, zoals verdriet, boosheid en blijdschap aan de leidster te tonen en te delen met de leidster. Een kind dat verdriet heeft omdat bijvoorbeeld zijn moeder weggaat, mag dat verdriet van ons tonen. Door dit verdriet bespreekbaar te maken en het kind te troosten, leert het kind dat zijn gevoelens worden gerespecteerd. We proberen het gevoel van het kind onder woorden te brengen. (Je vindt het niet leuk hè, dat mama nu weggaat). Het kind moet zichzelf kunnen zijn, maar we leren het kind ook waar de grens is, wat wel en niet kan (je mag boos zijn, maar je mag niet slaan). Het is belangrijk dat de leidster luistert, begrip toont, maar ook duidelijke grenzen aangeeft in de groep. Een angstig kind nemen wij altijd serieus, geven aandacht en troosten.
- We treden de kinderen met warmte tegemoet. Lichamelijk contact speelt een belangrijke rol. We knuffelen en stoeien veel met de kinderen, we maken grapjes, zorgen voor een warme en ontspannen sfeer. Dit doen we onder andere door de aankleding van de groep. Er wordt bewust muziek gebruikt om bij te dragen aan een warme en ontspannen sfeer. We zingen veel liedjes of draaien cd's met kinderliedjes.
- Bij de aankleding van de ruimte wordt gebruik gemaakt van materialen die voor kinderen herkenbaar zijn of die kinderen hebben gemaakt (knutselwerkjes van de kinderen).
- Verzorgmomenten (luier verschonen, fles geven, naar bed brengen, uit bed halen, aankleden ect) zijn momenten waarop we individueel contact hebben met een kind. Tijdens het verschonen bv. knuffelen we, lachen we, praten we met het kind, zingen we liedjes etc.
- Goede contacten tussen ouders en de leidsters zijn van groot belang voor de kwaliteit van de opvang. Door een goede afstemming over en weer zijn de leidsters in staat om de kinderen tijdens hun verblijf bij ons beter te begrijpen en begeleiden. Andersom krijgen ouders een beeld van wat hun kind beleefd in hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt. Tijdens het brengen en het halen hebben de leidsters persoonlijk contact met de ouders. De leidsters vertellen hoe de dag is gegaan, bijzonderheden, welke activiteiten het kind heeft uitgevoerd, positief en zo nodig negatief gedrag. Praktische informatie zoals, de tijden van slapen, eten en drinken worden ook vermeld. Andersom is het voor de leidsters belangrijk dat ouders bijzonderheden in de thuissituatie (hoe hun kind geslapen heeft, hoe hun kind in zijn vel zit e.d.) te vertellen. Op deze manier kunnen leidsters beter inspelen op de behoeftes van ieder kind. Eén keer per jaar vinden er oudergesprekken plaats waar er inhoudelijk over de voortgang van het kind wordt gesproken. Daarnaast krijgen de ouders de vrijheid en ruimte om dagelijks een gesprek met de leidsters aan te gaan.

5.2 Gelegenheid geven tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Wij willen kinderen helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te hebben. Kinderen vinden het leuk om iets zelf te doen, vooral als wij ze aanmoedigen. Het geeft ze zelfvertrouwen als iets lukt! Wij accepteren kinderen zoals ze zijn en wij hebben vertrouwen in het vermogen van kinderen. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen. Wij signaleren dit en bespreken het om tot een aanpak te komen en/of een goede begeleiding te geven. Kinderen worden dagelijks in hun ontwikkeling gestimuleerd, zoals de lichamelijke ontwikkeling (bijv. leren lopen), de verstandelijke ontwikkeling (bijv. leren praten), en de emotionele ontwikkeling (bijv. leren opkomen voor zichzelf). Hieronder beschrijven we hoe we de kinderen in de persoonlijke competenties kunnen stimuleren:

De ontwikkeling van een positief zelfbeeld stimuleren we als volgt;

- De kinderen laten we zoveel mogelijk zelf doen wat ze al zelf kunnen. Dit geldt voor het omgaan met spel- en knutselmateriaal, bijvoorbeeld zelf bedenken met wat je gaat spelen en hoe je gaat spelen. Het omgaan met zichzelf, zelf je schoenen aantrekken, je gezicht schoonpoetsen maar ook het omgaan met de anderen, bijvoorbeeld een ruzie eerst zelf proberen op te lossen. Dit gebeurt door aandacht en ruimte te bieden (non- en verbale communicatie, niet gelijk ingrijpen, blijven observeren en ruimte geven om grenzen te verleggen).
- We laten kinderen dingen op hun eigen manier doen als ze dit willen. We zullen ze dan niet direct verbeteren. Het is goed dat kinderen het zelf ervaren, waardoor ze leren hoe ze hun grenzen kunnen leggen en erachter komen wat ze leuk vinden en kunnen.
- Een kind dat zich in het spel niet ontwikkelt, proberen we stapje voor stapje te stimuleren om zijn spel verder uit te breiden. Bijvoorbeeld een kind dat alleen met autootje wil spelen en hierin blijft hangen en geen ontwikkeling in het spel laat zien proberen we te bewegen dit spel samen met anderen te spelen.

- We bieden niet te veel materialen tegelijk aan, maar wisselen vaak af. We stellen vragen over het materiaal o.a. hoe ziet eruit? Wat kun je ermee doen? We dagen ook het kind uit om iets nieuws te proberen of het op een andere manier te doen. Door de ervaringen en capaciteit van het kind te benoemen ('dat voelt lekker zacht aan of wat gebeurt er nu') en de poging van het kind aan te moedigen ('wat kun je dat goed'), stimuleren wij het kind om zijn ervaringen met ons te delen, uit te breiden en nieuwe dingen te blijven proberen. Dit doen we door informatie of uitleg te geven: beknopt en duidelijk afgestemd op het niveau en de activiteiten van het kind.
- We proberen de activiteiten van de kinderen niet te onderbreken. Als het spel van een kind onderbroken moet worden, omdat er een andere activiteit wordt gestart, bereiden we het kind daarop voor vb. 'wij gaan zo meteen aan tafel liedjes zingen, je kan dus nog even spelen, maar dan gaan we opruimen'. Als we gaan opruimen zingen we een liedje 'wij gaan opruimen'. Ook dit is een duidelijke activiteit die continu terugkomt.
- We stimuleren de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van het kind door middel van het eerst voor te doen, samendoen en zelfstandig laten doen.
- We bieden ook zindelijkheidsstraining. Als een kind nog een luier draagt of op het potje of de wc wil dan stimuleren we door middel van een stickerbeloningssysteem. Het kind moet daar wel aan toe zijn, het moet immers wel de aandrang voelen. Dit doen we d.m.v. boekjes voorlezen, samen met de kinderen naar het toilet gaan, benoemen wat we gaan doen. Tevens ouders betrekken en op één lijn zijn.
- We geven veel complimentjes tijdens activiteiten en bij hulp van de dagelijkse activiteiten (bijv. kinderen na activiteiten laten opruimen).
- Regelmatig op een dag wordt de sfeer benoemd. (Bijv. wat zijn we toch gezellig aan het eten, hoe voelt het?)
- Samendoen en samenspelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Kinderen kijken naar elkaar, leren van en met elkaar, doen elkaar na, stimuleren elkaar. De kind-kind interactie heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van kinderen. Dit geldt voor alle bezigheden. Hierdoor stimuleren wij een gevoel van betrokkenheid bij waar de kinderen mee bezig zijn. Betrokkenheid is een voorwaarde voor leren en ontwikkeling.
- Doordat de groep bestaat uit kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar creëren we een soortgelijke gezinssituatie. De grotere kinderen moeten leren dat er baby's rondkruipen en dat ze daar rekening mee moeten houden tijdens hun spel. In de groep lopen twee leidsters rond. Zij houden toezicht op de kinderen. 1 leidster zit samen met de jongere kinderen(baby's) op de grond, zorgt dat de kinderen voldoende ruimte hebben om te kunnen spelen. De andere leidster zorgt voor het centrale toezicht.
- Er wordt gezorgd voor spelmaterialen en activiteiten die passend zijn bij de ontwikkelingsfase en talentenopbouw van de kinderen. Door het jaar heen werken we met thema's zoals lente, zomer, herfst, winter, Sinterklaas, Kerst, verjaardagen enz. Zowel spelletjes, liedjes, knutselen en voorlezen krijgen hierbij de aandacht. Kinderen krijgen de gelegenheid om hun talenten te ontdekken en ontwikkelen door middel van deelname aan georganiseerde activiteiten. Hierin geeft de leidster sturing en probeert stapsgewijs de moeilijkheidsgraad van het spel en talent te vergroten en het kind spelenderwijs te prikkelen. Zodat het spelen uitdagend en leerzaam blijft. Zo gaat het bijvoorbeeld bij het knutselen met kleine kinderen niet zozeer om het resultaat, maar om het ontdekken van de materialen en het plezier. Hoe voelt verf of plaksel aan je handen? Voor de wat grotere kinderen kan het resultaat al wat belangrijker worden. Van een drie en een halfjarige mag je al wat meer verwachten dan van een twee jarige. Maar het plezier staat voorop!
- Wij blijven benoemen wat de kinderen goed kunnen. Belangrijk is ook dat de kinderen zich goed en thuis voelen.
- Eigenheden van kinderen kennen d.m.v. een goede intake met de ouders vast te leggen, dagelijkse goede overleg moment met de ouders en observeren van het kind.
- We zijn erop uit om het kind verder te brengen in zijn ontwikkeling door objectief te kijken en luisteren naar het kind (wat nemen wij waar). Wij letten hierbij wel op of het past bij de behoefte, interesse, niveau en eigenheid van het kind (ontwikkelingsfase). Op dit punt vinden er regelmatig overlegmomenten tussen de leidsters.

5.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties

Wij willen kinderen de ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden. Elk kind krijgt individuele zorg en aandacht. Ook de groep heeft een functie, want kinderen maken deel uit van de samenleving. Wij zien de opvang als een samenleving in het klein, waar kinderen kunnen oefenen.

Kinderen leren van en door elkaar. Leren kennismaken met volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor het eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep.

De sociale inhoud van het activiteitenaanbod is:

- Samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar en rekening houden met elkaar
- Er is voor de kinderen de gelegenheid om hun kwaliteiten te tonen en te ervaren (b.v. 't eerste klaar)
- Omgaan met emoties in situaties van plezier, frustratie, boosheid, verdriet etc.
- Ervaringen op kunnen doen bij verschillende activiteiten
- Leren omgaan met andere culturen, leeftijden, karakters en sekse binnen de groep
- Ontwikkelen van waarden en normen
- Ontwikkelen van inlevingsvermogen

Wij besteden op diverse manieren aandacht aan de sociale ontwikkeling:

- We bieden spel materiaal aan voor gezamenlijk of individueel spel. We hebben verschillende soorten spel materiaal zodat het voor de kinderen uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht blijft. Het spel materiaal nodigt uit tot rollenspel (bijvoorbeeld de verkleedkleren) en moet leiden tot het gezamenlijk ervaren van plezier maar ook teleurstelling of verliezen. Natuurlijk houden we ook rekening met zaken als leeftijd en sekse.
- Kinderen samen laten spelen/ materialen gebruiken/opruimen. Door continue te benoemen.
- Kinderen samen opdrachjes laten uitvoeren zoals het helpen bij de tafel dekken of afruimen.
- Samen eten aan tafel en aan tafel wachten totdat iedereen klaar is.
- Kinderen elkaar laten helpen als iets niet lukt.
- Kinderen leren luisteren door in de groep verhaaltjes te vertellen.
- Kinderen leren spreken (in het openbaar) door ze zelf hun verhaal te laten vertellen aan tafel. Hierbij leren we kinderen te luisteren naar elkaar.
- We begeleiden de kinderen tijdens conflictsituaties, waarbij wij proberen de kinderen te leren problemen zelf op te lossen. Dit gebeurt door in gesprek te gaan met de kinderen en te benoemen. Schoolgaande kinderen worden gestimuleerd om de conflictsituatie zelf op te lossen, en leren om in een ik-vorm de boodschap over te brengen, b.v. ik vind het niet leuk dat je mijn potlood afpakt. Wil je het alsjeblieft teruggeven.
- We stimuleren samen- en groepsspel, waarbij de leidster een begeleidende rol heeft.
- We zorgen voor voldoende materialen en activiteiten die kinderen uitdagen tot het spelen in kleine en grotere groepen. De wensen van de kinderen spelen hierbij een belangrijke rol.
- We creëren een plezierige sfeer binnen de groep, waar alle kinderen zich prettig voelen.
- We leggen de huisregels uit en zorgen dat ze gehandhaafd worden.
- Samen feestelijke gebeurtenissen vieren en toelichting geven.
- Emoties van andere kinderen bespreken. Hierdoor leren ze bijv. begrip op te brengen voor een nieuw kind dat nog wat moeite heeft en hierdoor verdrietig is of zich soms nog niet aan de groepsregels houdt.
- De leidsters stimuleren vriendschap en samenwerking tussen kinderen onderling. Zij gaan bewust om met conflicten tussen kinderen. Samen delen en samen ervaren binnen situaties waarmee kinderen gezamenlijke ervaringen op kunnen doen.
- De rol van de leidsters in de communicatie over en weer tussen kinderen is afhankelijk van de situatie: sturend, ondersteunend, corrigerend, verzorgend en gangmaker. De medewerksters beschikken over het vermogen om zich in te leven in de kinderen. In de groepen zijn er de vaste groepsmomenten maar is er ook ruimte voor momenten die de kinderen zelf individueel kunnen invullen. Thema's of speciale activiteiten kunnen de structuur van de dagindeling doorbreken.
Er worden activiteiten aangeboden voor de hele groep of activiteiten met kleine groepjes.

5.4 Kinderen gelegenheid bieden om normen en waarden eigen te maken

Kinderen komen uit verschillende gezinnen. Hierdoor hebben ze thuis andere gewoontes, taal, waarden en normen geleerd. De opvang is anders dan thuis. De kinderen moeten zich aanpassen aan de groep, voor sommige kinderen is dit moeilijk overbrugbaar. Met de tijd wennen de kinderen aan de groeps- en omgangsnormen. Om dit proces goed te laten verlopen, geven de leidsters in de beginfase veel aandacht aan veiligheid en culturele achtergrond om het kind beter te leren kennen. Belangrijk is dat de leidsters regelmatig gesprekken voeren. Tevens komt dit onderwerp aan de orde bij de intake. Hier wordt de gedachtegang van de ouders qua opvoeding en geloofsovertuiging besproken. Ondanks de verschillen (cultuur, taal en geloof) gaan de leidsters op dezelfde wijze om met de ouders en kinderen. Wanneer ouders belang hechten aan andere waarden en normen dan waarvan wij uitgaan, gaan wij indien gewenst met de ouders in gesprek en stemmen dit af met elkaar.

Binnen en buiten de groep doen zich situaties voor waarvan op dit gebied veel leermomenten zijn. Bijvoorbeeld pijnlijke en verdrietige situaties, ruzie of maatschappelijke gebeurtenissen. Normen en waarden zijn nodig om goed te kunnen functioneren binnen de maatschappij. De leidsters proberen op jonge leeftijd kinderen te wijzen op hun gedrag en proberen bij te sturen. We maken een voorzichtige start met het aanleren van waarden en normen, waarbij het geven van het goede voorbeeld door een leidster de basis is. De belangrijkste normen en waarden die wij willen uitdragen naar de kinderen zijn:

- Respect en liefde tonen voor elkaar en de omgeving
- Elkaar geen pijn doen
- Gelijkwaardigheid
- Elkaar helpen
- Eerlijkheid
- Aandacht voor elkaar

In de praktijk gaat het als volgt:

- Bij binnenkomst en weggaan elkaar gedag zeggen.
- De kinderen normen en waarden aanleren door duidelijke regels in de groep te hanteren en door zelf ook te handelen volgens deze regels en het goede voorbeeld te geven. Door de reacties van de leidsters ervaren kinderen wat wel en niet goed is. Wij leren de kinderen dat het belangrijk is dat je aardig en eerlijk bent voor elkaar en dat daar positief op gereageerd wordt. Er wordt met respect en aardig over elkaar en anderen gesproken.
Er wordt niet gevloekt, geschreeuwd of geslagen. Het is belangrijk om ieder gedrag van kinderen in hun leeftijdsfase en handelen te zien. De pedagogisch medewerker houdt toezicht en grijpt in als dat nodig is. Zij kan de kinderen sturen en een positieve wending aan het gebeuren geven.
- Wij bespreken vijandig gedrag zoals slaan, pesten en plagen. Wij grijpen in als er een kind door een ander wordt geplaagd door met de plager te praten, of bij herhaling van ongewenst gedrag hem eventjes apart te zetten op een speciale plek en daarna sorry te laten zeggen. Anderzijds proberen wij de kinderen die geplaagd worden te leren weerbaarder te worden. Dit doen wij door hen eerst te laten proberen een conflict zelf op te lossen. Lukt dit niet dan helpen wij hen om daar samen over te praten zodat ze leren beter voor zichzelf te kunnen opkomen.
- Eerst opruimen, dan nieuw materiaal pakken (zingend en spelenderwijs opruimen).
- De kinderen krijgen alleen hun speentje of knuffel als ze naar bed gaan en verdrietig zijn. Dit om veiligheidsredenen en taalontwikkeling (dit geldt niet voor baby's).
- Tijdens gesprekken aan tafel wordt er actief geprobeerd om te voorkomen dat er vooroordelen ontstaan ten opzichte van kinderen met een andere huidskleur of religieuze achtergrond. Zo praten wij over het anders zijn van het andere kind. Wij sturen het gesprek zo dat de kinderen ervaren dat ieder kind even lief is en dat sommige kinderen nu eenmaal wat groter of kleiner, dikker of dunner, donker of blank zijn. Goede omgangsvormen worden al spelenderwijs aangeleerd: "dank je wel" en "alstublieft" zeggen vinden wij belangrijk.
- Samen aan tafel wachten we allemaal op elkaar tot we klaar zijn met eten. We letten erop dat de kinderen op hun beurt wachten en we leren de kinderen om niet met volle mond te praten.
- De leidsters proberen de kinderen zo veel mogelijk op een positieve manier te benaderen. Dus meer aandacht voor gewenst gedrag door middel van complimenten en eventuele beloningen dan aandacht voor ongewenst gedrag door middel van straffen
- Tijdens activiteiten stimuleren de leidsters de kinderen ook dat ze rekening moeten houden met elkaar, samen moeten delen en elkaar moeten helpen. De leidsters verwoorden datgene wat kinderen zien, meemaken en voelen en geven daar betekenis aan.
- In de groepen wordt er met de kinderen gesproken over afspraken en omgangsnormen maar ook over hoe je respectvol met elkaar moet omgaan en je openstellen voor elkaar. Dit doen we door middel van verwoorden van wat er gebeurt tijdens sociale interacties zoals samen iets leuks, spannends, akeligs, verdrietigs of ontroerends beleven. Kinderen mogen individuele ervaringen delen met de groep door het kind te laten vertellen wat hij/zij heeft meegemaakt.
- Wij bieden activiteiten en spelmaterialen aan die de kinderen de mogelijkheid bieden om rollen uit het dagelijkse leven te oefenen bijvoorbeeld verkleedkleden of poppen.
- Zorgvuldig omgaan met spelmaterialen en niet expres stuk maken.

Hoofdstuk 6. Verzorging en opvoeding

6.1 Regels

Kindercentrum de Hovenier hanteert regels die betrekking hebben op de veiligheid en omgang met elkaar, dit zijn onder andere:

- Leren luisteren naar elkaar
- Blijven zitten tijdens het eten
- Elkaar geen pijn doen en mocht dit gebeuren dan excuses aanbieden
- Geen speelgoed van elkaar afpakken
- Niet staan en/of springen op de banken
- Voertaal is Nederlands

Rekeninghoudend met het kind en de situatie zullen de pedagogisch medewerkers consequent zijn en de regels hanteren.

6.2 Straffen en belonen

De kinderen worden door de pedagogisch medewerkers op een positieve manier benaderd. Doormiddel van positieve aandacht wordt het gewenste gedrag gestimuleerd. Wanneer een kind negatief gedrag vertoont, wordt gekeken naar het individuele kind en nagegaan waarom een kind dit gedrag vertoont. Bijvoorbeeld of het niet lekker in zijn vel zit, uit verveling, verandering in de thuissituatie, onzekerheid of ontwikkelingsproblematiek. De pedagogisch medewerkers kunnen op deze manier de oorzaak van het probleem wegnemen of hier rekening mee houden. Wanneer een kind na een waarschuwing nog negatief gedrag blijft vertonen, zal de pedagogisch medewerker een kind op ooghoogte op rustige, duidelijke wijze aanspreken en het kind daarbij ook aankijken. Bij herhaling van het negatieve gedrag kan het kind zo nodig voor een korte duur van ongeveer 2 minuten afgezonderd van de anderen worden neergezet om zo uit de negatieve situatie gehaald te worden. Er wordt zo kort mogelijk aandacht besteed aan het negatieve gedrag en het kind wordt eventueel afgeleid om herhaling van het negatieve gedrag te voorkomen. Tegelijkertijd wordt positief gedrag gestimuleerd door middel van complimenten. Wij vinden het belangrijk om ouders terugkoppeling te geven over het gedrag van het kind. Straffen en belonen kunnen niet bij de baby's toegepast worden.

6.3 Zelfredzaamheid

Kinderen stimuleren en begeleiden tot zelfredzaamheid en zelfstandigheid is een belangrijke taak van de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers zullen de kinderen stimuleren om dingen zelf te doen en uit te proberen. Dit wordt vooral gedaan door voor te doen, samen te doen en het kind zelf te laten doen. Ook wordt het continue herhaald, positief beloond en benoemd.

Voorbeelden zijn onder andere:

- zelf tandjes poetsen, handjes wassen, aankleden e.d.
- zelf aangeven wat ze willen
- zelf vragen of ze speelgoed mogen
- zelf de jas/schoenen halen, aan- en uittrekken en weer ophangen
- kinderen laten helpen bij tafel dekken en opruimen e.d.
- zindelijk maken

De benoemde voorbeelden worden onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers uitgevoerd en in overeenstemming met de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind toegepast.

6.4 Spel en speelgoed

Er wordt gezegd dat spelen leren is. Kinderen spelen altijd, overal en met allerlei dingen.

Het is belangrijk dat de kinderen de mogelijkheid krijgen om zich op alle ontwikkelingsgebieden te kunnen ontplooiën. Er zal in de kinderopvang speelgoedmateriaal aanwezig zijn voor verschillende ontwikkelingsgebieden.

Wij delen de ontwikkelingsgebieden in drieën in, nl:

Sociaal –emotionele ontwikkeling

Hieronder valt:

- Samen activiteiten verrichten, samen spelen en zingen
- De omgang met elkaar, dieren en de natuur
- Het recht om boos of verdrietig te mogen zijn en het uiten hiervan (emoties)
- Fantasiespel zoals bijv. verkleden, eten koken, telefoneren
- Creativiteit en expressie zoals verven, plakken, muziek, dansen

Lichamelijke ontwikkeling

Hieronder valt:

- De grove motoriek zoals klimmen, klauteren, kruipen, fietsen, hollen, tillen, met de bal spelen
- De fijne motoriek zoals kleine dingen oprapen, knippen, een potlood vasthouden, rijgen

Verstandelijke ontwikkeling

Hieronder valt:

- Puzzels (in diverse moeilijkheidsgraad) en spelletjes zoals vormenstoof, lotto en kleuren torentje
- Bouw en constructiemateriaal zoals lego, blokken, treinbaan
- Taal zoals voorlezen van boeken, liedjes zingen en cd's beluisteren.

6.5 Dagindeling KDV

Een vaste dagindeling biedt de kinderen structuur en houvast. Zij raken vertrouwd met de steeds weer terugkerende vaste momenten en activiteiten, waardoor kindercentrum de Hovenier een veilige en vertrouwde omgeving voor hen wordt.

De openingstijden van kindercentrum de Hovenier zijn van 7.00 uur tot 19.00 uur.

Er zijn vaste breng- en ophaalmomenten. Brengen moet voor 9.00 uur en halen mag vanaf 16.00 uur. Dit is om de rust in de groep zo min mogelijk te verstoren.

Er zijn vaste momenten op de dag waarbij leidsters en kinderen gezamenlijk aan tafel zitten om onder andere te eten, zingen, praten en voor te lezen.

Globale dagindeling voor de KDV ziet er als volgt uit:

07:00	09:00	Ontvangst
08:00		Ontbijt indien gewenst
9:30	10:00	Samen fruit eten en drinken
10:00	11:30	Kinderen verschonen en laten plassen. Buitenspelen en gelegenheid om activiteiten te doen.
11:30		Samen opruimen, handen wassen en lunchen
12:00		Verschonen en plassen

12:30		Veel kinderen gaan naar bed. Gerichte activiteiten voor grote kinderen.
13:30		Kinderen uit bed. Verschonen, naar de wc. Vrij spelen
14:30		Fruit en drinken, samen zingen, praten en activiteiten
16:30		Warme maaltijd indien gewenst, anders binnen spelen
17:00	19:00	Verschonen, kinderen worden opgehaald, overdracht ouders.

De dag indeling van de kinderopvang geeft vooral een volgorde aan van de dingen die we doen. Voor de baby's houden we zoveel mogelijk hun eigen dagritme aan. Kinderen gaan naar bed als ze daaraantoe zijn. Als ze wakker zijn, worden ze gevoed, verschoond en geknuffeld. Op schoot wordt met hen gezongen en kunnen er spelletjes gedaan worden. Tussen de slaap- en eet momenten kunnen ze de wereld om hen heen bekijken en spelen met ontwikkelings speelgoed.

6.6 Beleid baby's/ dagindeling

We hebben een speciaal beleid voor de baby's. Natuurlijk zullen de pedagogische medewerkers proberen zich zoveel mogelijk te houden aan het ritme dat de ouders aangeven. We gaan ervanuit dat er al snel een soort dagritme ontstaat dat voor meerdere kinderen geldt. Pedagogische medewerkers zullen aandachtig bezig zijn met de baby's eerst oogcontact maken, praten en vertellen wat je gaat doen. Rustige omgeving is belangrijk voor de baby's. Er zullen niet te veel speeltjes in de box liggen, maar ook niet te weinig en ze houden de ruimte, voor zover mogelijk, rustig en overzichtelijk.

Baby's willen bewegen. Daarom laten we baby's, als ze iets groter zijn, zoveel mogelijk op de grond spelen. Hier kunnen ze rollen, kruipen en zich optrekken. We hebben in groepsruimtes een afgeschermdde plek waar baby's veilig spelen.

Wat wij heel belangrijk vinden is dat er rustig en aandachtig omgegaan wordt met de baby's. Vooral het verschonen en voeden benutten we als contactmomenten. We praten en lachen met de baby en geven de tijd om te reageren. Zo ontstaan hele gesprekken.

Globale dagindeling voor de baby's ziet er als volgt uit:

7:00	9:00	Ontvangst
9:00		Baby's verschonen
9:30	10:00	Fruit eten sap /fles drinken
10:00		Verschonen, de kleine baby's gaan slapen
10:30	11:30	Vrij spelen
11:30		Broodmaaltijd (fles) drinken
12:30	14:00	Verschonen, de oudere baby's gaan slapen vrijspelen/activiteit voor de baby's die wakker zijn.
14:30		Sap drinken met fruit/yoghurt dan worden de baby's verschoond en gaan slapen
16:30		Kinderen die eraan toe zijn eten een groente hapje of warme maaltijd
17:00		Baby's verschonen
17:00	19:00	Kinderen worden opgehaald, overdracht ouders.

Veilig slapen is ook een onderwerp waar we heel veel aandacht aan besteden. Alle pedagogische medewerkers van de KDV zijn op de hoogte van het protocol veilig slapen. Zie protocol veilig slapen.

6.7 Veiligheid binnen- en buiten ruimte

Jaarlijks wordt het rapport 'risico-inventarisatie veiligheid & gezondheid' opnieuw bekeken door de leidinggevende en samen met de pedagogische medewerker aangevuld met recent genomen maatregelen. Mocht er in de tussenperiode een nieuw risico ontstaan, dan wordt dit aangevuld door de pedagogisch medewerker en in de risico-inventarisatie verwerkt. Wij handhaven hiervoor een protocol veiligheid. Belangrijk is dat de inrichting voldoet aan de veiligheidsregels die aan de eisen van de wet kinderopvang voldoet. De inhoudelijke informatie over de veiligheid staat tevens beschreven in de risico-inventarisatie. In het protocol veiligheid komt voornamelijk hantering gedragsregels veiligheid, veiligheid buitenruimte, toezicht op de kinderen als de kinderen buiten spelen door aanwezige leidster(s) aan bod. Bij de intake geven ouders middels het toestemmingsformulier, toestemming voor uitstapjes en dergelijke. De kinderen zijn bij ons WA verzekerd, welke ook geldt tijdens het buitenspelen, wandelen en maken van uitstapjes.

Buiten spelen

Buitenspelen is leuk! Op de speelplaats hebben de kinderen de ruimte om heerlijk te bewegen. Er worden spellen gedaan of spelmaterialen aangeboden zoals fietsjes, loopauto's, ballen of zandbakmateriaal. Wij stimuleren kinderen om ten minste één keer per dag buiten te gaan spelen.

De speelmogelijkheden buitenshuis die wij aanbieden zijn:

- op het schoolplein (begeleid spel of vrij spel)
- met begeleiding naar het bos/ speeltuin/ e.d. buiten

6.8 Inrichting ruimte en speelmateriaal

De bewuste inrichting en speelmateriaal

Belangrijk is dat het kind zich vertrouwd voelt. Door bewust kleurgebruik en materiaalkeuze zorgen we voor een prettige sfeer in de groep. We willen een uitnodigende ruimte creëren, waar de kinderen zich op hun gemak voelen, een huiselijke kindgerichte sfeer vinden we belangrijk.

Pedagogische overwegingen, ruimtelijke situaties zijn bepalend voor de kleurkeuze. We hebben gekozen voor lichte, rustige kleuren als basis. In de verdere aankleding kunnen sfeerbepalende kleuren worden gebruikt. Wij maken ook gebruik van de werkjes die de kinderen hebben gemaakt en hangen die ook op. Dit zorgt ook voor de eigenheid van de groep.

Bij de inrichting maken we gebruik van speelhoekjes. We letten erop dat de ruimte zo is ingedeeld dat de pedagogisch medewerker het kind in de gaten kan houden. De groep is zodanig ingericht, dat het kind zich veilig voelt om zelfstandig te kunnen spelen en ontdekken.

Door de herkenbaarheid van de ruimte en hoeken daarbinnen weet het kind waar uit hij/zij kan kiezen. Dit kan doordat er structuur is in de inrichting (weten waar welk speelgoed te vinden is). Wij hebben ook afspraken gemaakt over gebruik van de ruimte, zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er kan en mag. We hebben regels over de fysieke veiligheid om ongelukken te voorkomen. Bijvoorbeeld niet op de tafels klimmen.

Keuze om wel of niet mee te doen aan activiteiten/ zelf kiezen van activiteiten of spelmaterial

De manier waarop het dagprogramma is opgebouwd speelt een rol bij het bereiken van een gevoel van veiligheid. Ook het spelen en activiteitenaanbod zijn van invloed op de emotionele veiligheid. Het bieden van structuur en veiligheid zijn factoren die maken dat kinderen weten waar ze aan toe zijn. Dat draagt bij aan een veilig en vertrouwd gevoel. We brengen daarom structuur aan in de dagindeling en zorgen voor een dagritme en continuïteit.

We hebben afspraken over gebruik van speelmaterialen. We gaan bij de dagindeling uit van wat de kinderen nodig hebben en wat de kinderen aangeven. We kijken daarom ook van voorgenomen programma's en vaste patronen. Het kind staat hierin centraal. We proberen aan te sluiten bij de eigen rituelen van het kind, voor zover dit haalbaar is. Dit verschilt per kind en leeftijd. Bij baby's is het noodzakelijk om rekening te houden met de slaaptijden, voedingstijden en voedingsgewoontes, troostrituelen. Bij binnenkomst worden kinderen welkom geheten. Er wordt aandacht gegeven aan ontvangst. Ook het met elkaar maken van rituelen, het delen van ervaringen en vaste punten in het dagprogramma zijn belangrijk om een groepsgevoel en een gevoel van vertrouwen te creëren. We kijken goed naar kinderen en letten op wat elk kind nodig heeft. Als een kind graag zijn eigen gang gaat en op zichzelf wil spelen, dan krijgt het kind daarvoor de ruimte. De kinderen zijn nieuwsgierig en willen zien en ontdekken. Hiervoor geven de pedagogisch medewerkers de ruimte.

Kindercentrum de Hovenier beschikt over individuele- en groepsactiviteiten. Dit is per groep verschillend en zorgt tegelijkertijd voor rust en actiemomenten in de groep.

- De KDV-groep heeft een bepaalde dagstructuur. In de dagstructuur hebben de kinderen de gelegenheid om vrij te spelen en worden gestimuleerd om zelf keuzes te maken tot speelgelegenheid/speelmateriaal. In de KDV-groep beschikken wij ook over vaste momenten om activiteiten uit te voeren die gericht zijn op de ontwikkeling van het kind en voorbereiding voor de kleuterklas. Dit wordt in groepsverband gegeven.

Doormiddel van samenwerkingsverbanden met de scholen, informeren zij ons over de actuele thema's die op scholen worden behandeld en deze proberen wij in dezelfde periode in de praktijk uit te voeren.

De rol van de pedagogisch medewerker bij activiteiten

De rol van de pedagogisch medewerker erg belangrijk bij het uitvoeren van activiteiten. Zij zijn verantwoordelijk voor het verzorgen van de activiteiten. Hierbij komt ook de goede voorbereiding aan de orde (het volgen van de thema's die jaarlijks door scholen zijn bepaald).

De pedagogisch medewerker letten ook bij het verrichten van de activiteiten op het gedrag van kinderen/creëren van een gezellige sfeer in de groep.

Het doel van deze activiteiten is het leren samenwerken, deel van de groep te zijn, samen activiteiten ervaren, leren wachten (met name gezamenlijk gebruik van speelgoedmaterialen), en samen delen. Dit zorgt voor goede onderlinge contacten en bevordert de ontwikkeling van het kind. De pedagogisch medewerker heeft oog op de bovengenoemde punten en houdt toezicht op de groepsdynamiek. De signalen/kenmerken van het kind in de groep wordt bespreekbaar gemaakt in overlegmomenten met pedagogisch medewerker/oudercontacten.

6.9 Privacy

Kinderen hebben recht op privacy. Dit houdt onder andere in dat ze zelf mogen beslissen of ze willen knuffelen of op schoot willen zitten of met activiteiten meedoen. Voor het waarborgen van veiligheid en privacy is de permanente aanwezigheid van de pedagogisch medewerkers noodzakelijk. Bij veranderende situaties zijn de pedagogisch medewerkers verplicht per direct actie te ondernemen (volgens de voorgeschreven maatregelen).

6.10 Feesten

Het is een feest in de groep als een kind en/of een leidster jarig is. De slingers worden opgehangen en natuurlijk krijgt het jarige kind een feestmuts op. Er is een cadeautje gekocht en het jarige kind neemt iets lekkers mee om uit te delen. Omdat er door het jaar heen veel feestjes zijn vragen we de ouders hier bij de keuze van de traktatie rekening mee te houden. Advies voor de ouders: houdt het bij een kleine traktatie en liever geen of niet te veel zoet. Dit is in de huisregels duidelijk vermeld. Vervolgens biedt de Hovenier het jarige kind de mogelijkheid om zijn- haar verjaardag bij de Hovenier te vieren in de weekenden. De jarige mag gebruik maken van een van de ruimtes van de Hovenier. Verder wordt er aandacht besteed aan Pasen, Sinterklaas en Kerst. De groepen worden dan mooi versierd en er is dan een gezamenlijke maaltijd. Door middel van activiteiten worden de thema's onder de aandacht van de kinderen/ouders gebracht.

6.11 Hygiëne

Door middel van simpele regels worden de kinderen van kleins af aangeleerd juist om te gaan met hygiëne. Ook dit is een onderdeel van de zelfstandigheidstraining en is vastgelegd in het hygiëneplan. De pedagogisch medewerkers leren ze niet alleen handen wassen als ze zichtbaar vies zijn, maar ook na het plassen en voor het eten. Bij het eten, drinken en tandenpoetsen heeft ieder kind zijn eigen vork, beker en tandenborstel.

Ook de ruimtes waarin de kinderen verblijven, zullen dagelijks schoongemaakt worden en het speelgoed zal ook een schoonmaakbeurt krijgen.

6.12 Ziekten

De kinderopvang is niet berekend op de opvang van zieke kinderen. Deze kinderen mogen dan ook niet gebracht worden. Als het kind in de Kinderopvang ziek wordt, dan worden de ouders op de hoogte gebracht en verzocht om het kind op te halen. In deze situatie zal volgens een protocol rondom zieke kinderen gehandeld worden. De beslissing of een kind in de groep kan blijven, wordt genomen door de pedagogisch medewerker (na overleg met een leidinggevende). Hierbij staat het belang van het kind altijd voorop. Een ziek kind heeft extra aandacht en verzorging nodig. Dit kunnen de pedagogisch medewerkers vaak niet geven zonder dat het ten koste gaat van de aandacht voor de andere kinderen.

In het algemeen geldt dat een kind moet worden opgehaald, als:

- Het kind te ziek is om aan het dagprogramma mee te doen
- De verzorging te intensief is voor de pedagogisch medewerker
- Het de gezondheid van andere kinderen in gevaar brengt

6.13 Strippenkaart

Kindercentrum de Hovenier biedt door middel van een strippenkaart opvang aan kinderen waarvan de ouders door werk-, school-of een privé-situatie incidentele opvang nodig hebben. Een strippenkaart biedt u de gelegenheid om (zonder contract) gebruik te maken van het kinderdagverblijf, voorschoolse- en buitenschoolse opvang.

De strippenkaart bestaat uit 5 strippen. 1 strip is te gebruiken voor 2 uur opvang. Een strippenkaart kost € 29,50

De kosten van de strippenkaart komen in aanmerking voor de Kinderopvangtoeslag. De Wet Kinderopvang vergoedt de opvang per kind. Dit betekent dat broertjes en zusjes de kaart niet kunnen delen. Er kunnen alleen hele uren worden afgenomen. Afrondingen zullen altijd naar boven zijn.

Mogelijkheden strippenkaart:

- Minimale afname per keer is 1 strip.
- Afname is alleen mogelijk als dit binnen de reguliere kind bezetting en de daarop afgestemde inzet van de groepsleiding past.
- U dient minimaal 24 uur van tevoren te overleggen met ons of plaatsing mogelijk is.
- Opvang is mogelijk op maandag t/m vrijdag tussen 07.00 uur 's morgens en 19.00 uur 's avonds.

Werkwijze strippenkaart:

- U kunt een strippenkaart aanvragen via het inschrijfformulier. Dit formulier is op de kinderopvang verkrijgbaar.
- De gehele strippenkaart wordt bij de eerstvolgende factuurdatum verrekend, ongeacht wanneer u de uren feitelijk opneemt. Op uw factuur staat de kaart vermeld als 'Strippenkaart'.

Voor ouders die geen contract hebben, geldt dat de factuur voor de strippenkaart betaald moet zijn, voordat daar gebruik van wordt gemaakt.

Geldigheid:

- De strippenkaart is geldig tot 12 maanden na uitgifte en 2 maanden na de eerstvolgende prijswijziging.
- Ongebruikte strippen kunnen niet worden geretourneerd.
- Groepsleiding noteert bij afname het verbruik op de strippenkaart en de ouder zet een handtekening.
- De strippenkaart blijft op de kinderopvang.

6.14 Samenvoegen BSO en KDV

Op dagen dat er weinig kinderen zijn, zullen we de BSO en KDV samenvoegen. Dit houdt in dat afhankelijk van de leeftijd van de kinderen en de behoefte van de kinderen, rekening houdend met de emotionele veiligheid van de kinderen, de kinderen in één ruimte opgevangen worden.

Het kan zijn dat ze gezamenlijk in de groepsruimte van het KDV of in de groepsruimte van de BSO samenkomen.

Ook zal er soms gelegenheid gegeven worden om in de gang te spelen, zo zijn de kinderen in het gezicht- gehoorveld van de leidster maar kunnen ze wel hun eigen gang gaan.

Er wordt rekening gehouden met de behoefte van de kinderen aan speelmogelijkheden en activiteiten, zo zullen de kinderen van de BSO op momenten dat er in de groepsruimte van het KDV gespeeld wordt, speelgoed van hun eigen ruimte mee mogen nemen om mee te spelen. Speelgoed met kleine onderdelen zullen op deze momenten niet worden gepakt mits er in de gang gespeeld wordt.

Als we met elkaar naar de BSO-ruimte gaan om daar te spelen of voor een spelactiviteit, zullen de baby's en kinderen die nog kruipen in een campingbedje met eigen speelgoed liggen/zitten, op deze manier waarborgen we de emotionele veiligheid. De overige kinderen kunnen in de verschillende hoeken spelen.

6.15 Combinatiegroep dagopvang/voor- en naschoolse opvang

Omdat we ernaar streven zoveel mogelijk het kind voor te bereiden op de BSO, hebben wij ervoor gekozen om op verschillende momenten een combigroep te vormen binnen Kindercentrum de Hovenier. Doordat we met een combinatiegroep werken kunnen KDV kinderen zich voorbereiden op het spelen op de BSO en wordt de overgang van KDV naar BSO makkelijker. Er wordt soms alleen met KDV kinderen geoefend en soms samen met de BSO kinderen. Dit is afhankelijk van de groepsamenstelling. Door op deze manier te werken raken de kinderen vertrouwd met elkaar, met de omgeving en met de pedagogisch medewerkers van beide groepen.

Minimaal twee keer per jaar wordt bekeken welke kinderen op korte termijn doorstromen naar de BSO. Hierbij wordt gekeken naar leeftijd. Belangrijkste uitgangspunt is dat het kind zich prettig voelt in de groep. Het oefenen gebeurt altijd in overleg met de pedagogisch medewerksters. Ouders en kinderen worden hier voorafgaand persoonlijk door de pedagogisch medewerkster over geïnformeerd.

Activiteiten worden op leeftijdsniveau aangeboden. Indien er meer kinderen aanwezig zijn, wordt er gebruik gemaakt van vaste invalkrachten. Ook als de kinderen buiten spelen houden wij dit leidster-kind ratio aan.

1. Het minimale aantal pedagogisch medewerkers in relatie tot het aantal aanwezige kinderen wordt bepaald op basis van de ratio's in tabel 2.
2. De voorwaarden met betrekking tot de maximale grootte van de combinatiegroep zijn in tabel 2 verwerkt: een combinatiegroep bestaat uit maximaal 16 kinderen.

Tabel 2. Berekening van de beroepskracht-kind ratio en maximale groepsgroottes bij combinatiegroepen dagopvang en voor- en naschoolse opvang

Leeftijd kinderen	Minimaal aantal pedagogisch medewerkers	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal pedagogisch medewerkers	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal pedagogisch medewerkers	Maximaal aantal kinderen
	1	7 ¹	2	14 ²	3	16 ³
1 tot 13	1	8 ⁴	2	15 ⁵	3	16 ⁶
2 tot 13	1	8 ⁷	2	16 ⁸	3	16 ⁹
3 tot 13	1	9	2	16	.....	.....

1 Waarvan maximaal vier kinderen van 0 jaar tot 4 jaar, waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 2 jaar, waarvan maximaal twee kinderen van 0 jaar.

2 Waarvan maximaal acht kinderen van 0 jaar tot 4 jaar, waarvan maximaal zes kinderen van 0 tot 2 jaar, waarvan maximaal vier kinderen van 0 jaar.

3 Waarvan maximaal twaalf kinderen van 0 jaar tot 4 jaar, waarvan maximaal acht kinderen van 0 tot 2 jaar, waarvan maximaal zes 0-jarigen.

4 Waarvan maximaal vier kinderen van 1 jaar tot 4 jaar, waarvan maximaal drie kinderen van 1 jaar.

5 Waarvan maximaal acht kinderen van 1 jaar tot 4 jaar, waarvan maximaal zes kinderen van 1 jaar.

6 Waarvan maximaal twaalf kinderen van 1 jaar tot 4 jaar, waarvan maximaal acht kinderen van 1 jaar.

7 Waarvan maximaal vijf kinderen van 2 jaar tot 4 jaar.

8 Waarvan maximaal tien kinderen van 2 jaar tot 4 jaar.

9 Waarvan maximaal twaalf kinderen 2 jaar tot 4 jaar.

10 Waarvan maximaal zes kinderen van 3 jaar.

6.16 Mentorschap

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind.

De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken.

Daar waar nodig kan de pedagogisch coach worden ingezet om observaties uit te voeren en ouders, en kinderen en pedagogisch medewerkers te begeleiden. Vanuit haar expertise heeft zij niet alleen een adviserende, maar ook een doorverwijzende en begeleidende functie richting professionele hulpverlening.

De mentor is verplicht om periodiek de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouders te bespreken.

Overdracht naar de Basisschool en BSO

Een goede overdracht van het kind naar de basisschool is belangrijk. Zo kunnen kinderen een goede start maken op de basisschool en draagt dit bij aan een 'doorgaande lijn'.

De ontwikkeling van kinderen wordt in de kinderopvang, zoals hierboven geschetst, gevolgd en gestimuleerd. Bij kinderen die van de dagopvang naar de basisschool (en de BSO) gaan, wordt ook informatie overgedragen over de ontwikkeling van het kind.

Hiervoor moeten ouders uiteraard wel schriftelijk toestemming hebben gegeven. De informatie kan bijdragen aan een doorgaande lijn in de ontwikkeling van een kind ook nadat hij/zij de dagopvang verlaat.

Een mentor aanwijzen

Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. De mentor is één van de pedagogisch medewerkers van de groep waarin het kind geplaatst is. De ouders worden op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals (met toestemming van de ouders).

Individuele behoeftes van het kind

Door het volgen van de ontwikkeling van het kind sluiten pedagogisch medewerkers aan op de individuele behoeftes van een kind. Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeftes van het kind tegemoet kan worden gekomen.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor in combinatie met de pedagogisch coach, maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

Werkinstructie:

De pedagogisch medewerksters hebben onderling op de stamgroep van uw kind een verdeling gemaakt van alle mentorkinderen en hun mentoren. Het kind staat hierbij centraal. De mentor van een kind is een leidster van de groep en iemand die het kind regelmatig ziet en het kind goed kent. Bij de indeling van de mentorkinderen kijken wij naar het aantal dagen dat uw kind komt, en welke pedagogisch medewerkster daar het best bij aansluit qua werkdagen.

In principe verandert er weinig in de werkwijze van de pedagogische medewerkers van kindercentrum de Hovenier. Het kind observeren, het volgen van de ontwikkeling en persoonlijke aandacht geven is al een onderdeel van ons werk. Wel zal het interessante verdiepingen geven in het takenpakket van de pedagogische medewerker. Doordat je als mentor bewuster naar het kind kijkt zal je eventuele problemen eerder signaleren en tijdig bespreekbaar kunnen maken. Ouders worden tijdig en actief geïnformeerd over observaties/ signaleringen en eventuele opvallendheden bij de kinderen. De mentor zal communicatie met ouders laagdrempelig en effectief proberen te houden. Alles gebeurt in overleg. Samen met de ouders van het kind gaan we actief kijken wat het beste voor het kind is. De mentor maakt ongeveer 2 a 3 weken voor plaatsing van een nieuw kindje een wen afspraak. Voor de baby's en jongste kinderen geldt dat de mentor zoveel mogelijk de eerste verzorgster op het kinderdagverblijf is. Dit betekent natuurlijk niet dat zij zich niet over de andere kinderen zal ontfemen. Een vaste verzorgster (in de eerste maanden) op het kinderdagverblijf geeft het kind de beste kans om zich veilig te hechten en zich vertrouwd te voelen. De mentor zorgt er voor dat gemaakte afspraken met ouders overgedragen worden naar desbetreffende collega's op de stamgroep van het kind. Afspraken worden op een whiteboard vermeld en worden doorgesproken in een groepsbespreking die 1x per maand plaats vindt. De mentor zal na een gemaakte observatie contact hebben met ouders hierover. Het kan goed zijn dat er geen bijzonderheden zijn opgevallen. Het is heel belangrijk om ook zaken die goed gaan ook terug te koppelen aan ouders. Mochten er wel bijzonderheden uit de observatie komen dan zal de mentor een gesprek met de ouders plannen. De mentor zet het protocol signaleren in werking, bij het signaleren van bijzonderheden en opvallendheden. Signaleren staat centraal.

De mentor zal de overdracht van uw kind doen en de bijzonderheden van die dag doorspreken met de ouders. Mocht de mentor niet aanwezig zijn die dag of in gesprek zijn met een andere ouder dan wordt dit overgenomen door desbetreffende pedagogische medewerkers die ook op de groep aanwezig zijn.

De mentor zorgt natuurlijk wel voor alle kinderen en niet alleen voor de kinderen waar zij mentor van is.

Overdracht naar basisschool en BSO. Wanneer een kind 4 jaar wordt, is er de mogelijkheid voor een eindgesprek. Voor een kind is de overgang naar de basisschool en de BSO een belangrijke stap in zijn of haar ontwikkeling. Een goede samenwerking tussen de school/BSO en het kinderdagverblijf kan ervoor zorgen dat de overgang soepel verloopt. De pedagogisch medewerkers vullen vlak voor de 4de verjaardag van het kind een overdrachtsformulier in. Dit om de overdracht zo actueel mogelijk te houden. Dit overdrachtsformulier is speciaal voor de basisschool/BSO om de overgang zo soepel mogelijk te maken. In de praktijk ziet het er als volgt uit: Van ieder kind is er een mapje aanwezig op de groep waar op dat moment het kindje zit. In

dit mapje kan je de ontwikkeling van het kind volgen. Tussen door worden gesprekken ingepland met de ouders minstens 1 x per jaar. Er komt ook een eindgesprek wanneer het kindje 4 jaar wordt. Tevens zal er dan een formulier ingevuld worden voor de basisschool. In de lijsten is duidelijk te zien welk onderdeel de mentor moet observeren. Mocht een ontwikkelingsgebied bij de voorgaande observatie nog in ontwikkeling zijn, maar nu wel beheerst worden dan kan de mentor dit alsnog aankruisen.

6.17 Stagiaire/ vrijwilliger

We zijn als kinderdagverblijf een erkend BBL-leerbedrijf. Dit houdt in dat wij aan alle eisen voldoen die gesteld worden door de verschillende opleidingscentra. Wij bieden stagiaires/vrijwilligers de gelegenheid te werken binnen een reële arbeidssituatie. De stagiaire kan in de beroepspraktijk binnen ons kinderdagverblijf de einddoelen van de stage realiseren.

Stagiaires binnen ons kinderdagverblijf krijgen een stagebegeleider toegewezen. Deze begeleider is een pedagogisch medewerker in de groep waar de stagiaire stage gaat lopen. Doordat de stagiaire en de begeleider samen werken op de groep kan er direct gereageerd worden op het werken in de groep. Vragen stellen en aanwijzingen geven kan op deze manier direct plaats vinden.

Een stagiaire binnen ons kinderdagverblijf werkt volgens de volgende afspraken:

Voordat er stagegelopen kan worden:

- Er is een geldige POK (praktijk overeenkomst) getekend door alle partijen;
- Er is een geldige VOG (verklaring omtrent gedrag) aanwezig op het kinderdagverblijf;
- De duur van de stage is vastgelegd en daarmee voor bepaalde tijd;
- Er heeft een kennismakingsgesprek plaats gevonden;
- Van stagiaires wordt verwacht dat zij hun eigen leerproces bewaken;
- Stagiaires zijn boventallig en worden naast een ervaren pedagogisch medewerker ingepland;
- Stagiaires behoren een goede begeleiding te ontvangen en spreken medewerkers en/of directie aan wanneer dit niet goed verloopt;

Verwachtingen:

- Stagiaires zijn op de hoogte van de werktijden en zijn tijdig aanwezig;
- Stagiaires voeren net als de pedagogisch medewerkers de verschillende taken uit. Zowel huishoudelijk als verzorgend;
- Stagiaires wordt het leerproces gegund. Dit houdt in dat ze alle groepswerkzaamheden (onder begeleiding) mogen uitvoeren;
- De verantwoording voor de zorg ligt ten alle tijden bij de gediplomeerde pedagogisch medewerker;
- Stagiaires zijn op de hoogte van ons pedagogisch beleid;
- Stagiaires zijn bereid op een hartgerichte wijze te werken;
- Stagiaires melden zich tijdig ziek op het kinderdagverblijf;
- Stagiaires praten buiten het kinderdagverblijf niet met derden over de kinderen;
- We praten alleen positief over kinderen en hun ouders;
- Wanneer een stagiaire foto's maakt voor schoolopdrachten worden deze alleen hiervoor gebruikt. Deze mogen voor geen enkel ander doeleinde gebruikt worden;
- Stagiaires werken volgens de uren die voorafgaand aan de stage zijn overeengekomen, tenzij later in overleg bijgesteld;
- Stagiaires stellen zich flexibel op;
- Binnen het kinderdagverblijf wordt Nederlands met de kinderen gesproken;
- Stagiaires zien de liefde van het kind en geven hierom geen straf;

Wanneer de stagiaire voor het eerst in contact komt met de ouders en de kinderen stelt het zichzelf voor, of wordt het voorgesteld door de pedagogisch medewerker die aanwezig is. Nieuwe stagiaires krijgen de eerste stageweken de mogelijkheid zich te verdiepen in het kinderdagverblijf. Bij het leren kennen van het kinderdagverblijf hoort het doornemen van het pedagogisch beleidsplan en de protocollen, het kennismaken met collega's, het leren kennen van de kinderen en de dagindeling ervaren. Aan het einde van deze kennismakingsperiode wordt van de stagiaire verwacht dat ze:

- op de hoogte is van de taken
- afspraken heeft gemaakt voor begeleidingsgesprekken
- de regels kent en op de hoogte is van de protocollen
- in grote lijnen weet wat het dagritme is
- zich heeft voorgesteld aan de ouders
- op de hoogte is van het pedagogisch beleid
- weet wat hartgericht werken is

Binnen kindercentrum de Hovenier is iedereen gelijk. Een stagiaire is dan wel boventallig maar wordt door iedereen gezien als een nieuwe collega. Op deze manier gaan wij ook met elkaar om. Waar een stagebegeleider een stagiaire mag aanspreken op het handelen is het andersom ook gewenst.

We hebben als streven dat stagebegeleiders een aantal jaar ervaring hebben met werken binnen de kinderopvang alvorens een stagiaire te begeleiden. De begeleiding van stagiaires omvat vooral het geven van aanwijzingen, beantwoorden van vragen, beoordelen van opdrachten en handelen en vooral het geven van het goede voorbeeld.

De stagebegeleider:

- werkt samen met de stagiaire;
- begeleidt de stagiaire tijdens de stage;
- Helpt de stagiaire bij het eigen maken van de visie van het kinderdagverblijf;
- is op de hoogte van de uit te voeren opdrachten van de stagiaire;
- Weet wat de eisen zijn van de opdrachten om zo doelgericht te kunnen observeren en beoordelen;
- geeft opbouwende feedback, geeft hulp waar nodig, is een luisterend oor.

Samen met de directie en overige collega's wordt besproken hoe de stage vordert en wat het resultaat is. Deze resultaten worden besproken tijdens de tussentijdse evaluaties en het eindgesprek, waarvoor een mentor van de opleiding het kinderdagverblijf bezoekt. De stagiaire is vooraf op de hoogte van datgene wat besproken gaat worden tijdens deze gesprekken.

Snuffelstagiaire

Het kan zijn dat er snuffelstagiaires vanuit middelbare scholen enkele dagen komen meedraaien op de groep. Zij zijn bezig zich te oriënteren in beroepsmaatschappij. Zij staan volledig onder supervisie van de werk begeleid(st)er. Snuffelstagiaires mogen geen verzorgende taken bij de kinderen uitvoeren. Omdat deze stages bestaan uit maximaal 60 uur is het overhandigen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) niet verplicht.

Vrijwilliger

Het kan zijn dat de pedagogisch medewerk(st)ers ondersteund zullen worden door vrijwilligers. De vrijwilligers helpen met het ophalen van de kinderen uit school. Als er uitstapjes zijn, gaan zij soms ook mee. De vrijwilligers staan nooit alleen op de groep. Zij zijn er om de pedagogisch medewerkers te ondersteunen. Iedere vrijwilliger die op de peuteropvang of kinderopvang ingezet wordt, is in het bezit van een verklaring omtrent gedrag (VOG) en zijn geregistreerd in het personenregister. Onze vrijwilligers zijn tevens inzetbaar als achterwacht.